

Aan de gemeenteraad

Behandeld door	F.T.M. Wienbelt	Datum	5 april 2023
Doorkiesnummer	14030	Kenmerk	10962858
E-mail	f.wienbelt@utrecht.nl	Onderwerp	Verblijfsplekken jongeren
Bijlage(n)	-	Beleidsveld	Jeugd en Jeugdzorg en Openbare Ruimte

Geachte leden van de raad,

In de commissievergadering Zorg, Welzijn, Cultuur en Sport van 19 november 2022 en in de raadsvergadering over de programmabegroting op 10 november 2022 is toegezegd u in dit eerste kwartaal van 2023 schriftelijk te informeren over plekken voor jongeren in Geuzenwijk (22/T399), de vraag of jongerenplekken in de stad in de Speelruimtescan goed genoeg vertegenwoordigd zijn, zowel binnen- als buitenruimtes (22/T399) en een scan naar verblijfsplekken in de binnen- en buitenruimte voor jongeren van 12 tot 18 jaar (22/T458).

In deze brief geven wij u de stand van zaken in Geuzenwijk en een inventarisatie van speel- en beweegplekken in de openbare ruimte en jongerenontmoetingsplekken (JOP's), jongerencultuurhuizen, wijkcultuurhuizen en jongerenhuiskamers. Ook leest u welke acties er zijn en worden ingezet om beter in beeld te krijgen of er voldoende geschikte plekken zijn, zoals de wijkspelruimtescans en de actualisatie van de nota Maatschappelijk initiatief onderdak.

Jongerenplekken in Geuzenwijk

In de [Raadsbrief Inzet voor jongeren in Geuzenwijk](#) van 2 december 2021 informeerden wij u onder andere over de zoektocht naar een jongerenhuiskamer in de wijk. Dit naar aanleiding van voorgaande sluiting van de jongerenhuiskamer in de Geuzenwijk. Meerdere mogelijkheden zijn bekeken, maar helaas is er tot nu toe geen geschikte locatie gevonden in Geuzenwijk die voldeed aan de wensen van de initiatiefnemers en/of er werd geen draagvlak gevonden in de buurt. Wel is in mei 2022 een eigen ruimte voor het jongerenwerk in het COV-gebouw aan de Kenastraat geopend waar onder andere jongeren uit Geuzenwijk terecht kunnen. Er worden vooral meidenactiviteiten en huiswerkbegeleiding voor 10-14-jarigen georganiseerd. Met de meiden is er een programma gemaakt vanuit hun wensen (koken/spellen). Er zijn huisbezoeken gedaan en de eerste zorgsignalen zijn opgepakt. De huiswerkbegeleiding is gestart vanaf de kerstvakantie, het zoeken naar vrijwilligers is heel moeizaam gegaan. Het is de wens om, door jongeren langzaam kennis te laten maken met deze plek en een vertrouwde omgeving te bieden, het aanbod uit te breiden. Dit is afhankelijk van de wensen en behoeftes van de jongeren. Daarnaast gaat ook een groep jongeren uit Geuzenwijk naar de jongerenhuiskamer van JoU op de Prins Bernhardlaan in Zuilen.

Ondanks dat jongeren uit de Geuzenwijk terecht kunnen bij JoU in het COV gebouw, Ondiep of Zuilen blijft de vraag naar een plek voor jongeren binnen de Geuzenwijk bestaan. Zowel bewoners als partners in de wijk geven dit aan en wij onderschrijven dit belang. Daarom zetten wij ons ook met de partners in om een geschikte oplossing te vinden. De toegenomen aantallen jongeren in het COV-gebouw en de nieuwe activiteiten die met hen ontstaan, zien wij als een positieve ontwikkeling. Ook merken wij dat onder andere door de vele inspanningen van de partners en bewoners in de wijk dat

hun wekelijkse aanwezigheid en activiteiten voor minder onrust en overlast zorgen. De vernieuwingen aan het 'zwarte plein', waar jongerenparticipatie centraal staat, zien de jongeren, bewoners en partners ook als een kans om een sport- en ontmoetingsplek te creëren voor de hele buurt.

Samenwerking professionele partners en buurtbewoners

Sinds 2021 zetten professionals, zoals JoU, DOCK, SportUtrecht, Mitros, speeltuin De Watergeus en actieve buurtbewoners zich ook meer gezamenlijk in om de sfeer in de wijk en sociale verbindingen te verbeteren door o.a. samen activiteiten te organiseren. JoU komt wekelijks met de JoU-bus in de wijk, waar jongeren bijvoorbeeld met elkaar kunnen gamen. Tijdens de wintermaanden kunnen jongeren onder begeleiding van JoU ook zaalvoetballen in de gymzaal van de Prinses Margrietschool.

Daarnaast zijn er veel activiteiten in de speeltuin De Watergeus en op het 'rode plein' voor kinderen. Door al op jonge leeftijd te starten met het leren kennen van elkaar en ontmoeting te stimuleren door sociale activiteiten te organiseren, zal dit op oudere leeftijd tot positief gedrag leiden.

DOCK initieert maandelijkse werksessies Geuzenwijk, waar alle betrokkenen uit de wijk voor worden uitgenodigd. Hierdoor leert iedereen elkaar niet alleen beter kennen, maar ook beter te vinden bij bijvoorbeeld het organiseren van activiteiten zoals de oud en nieuw-oliebollenacties. Ook werpt de vernieuwing van de voetbalkooi en speeltuin op het 'rode plein' (Van der Marckstraat) haar vruchten af. De speelruimte wordt nu veel beter bezocht en heeft er onder andere voor gezorgd dat DOCK hier gemiddeld zo'n 80 kinderen en hun ouders en begeleiders per week bereikt met de SpeelMee-bus. Ook SportUtrecht organiseert regelmatig sportactiviteiten in de voetbalkooi.

Opknappen 'zwarte plein' (Lumbresplein)

Dit jaar is het sportveld van het 'zwarte plein' (Lumbresplein) aan de beurt voor een opknapbeurt. Hiervoor gaan we eerst in gesprek met jongeren over hun ervaringen met het plein en wat er eventueel anders zou moeten. Ook zijn we gestart met het ophalen van de eerste ervaringen van direct omwonenden en andere buurtbewoners. Het doel is dit plein op te knappen door met jongeren en andere stakeholders:

- Een plan voor het plein en verschillende ontwerpen te bedenken en maken;
- Jongeren en andere buurtbewoners een aanvraag in te laten dienen bij het Initiatievenfonds;
- Buurtbewoners te laten stemmen op hun favoriete ontwerp;
- Het uitvoeren van het gekozen ontwerp.

We zijn tevreden als de rauwe identiteit van het plein bewaard blijft, de sportondergrond weer goed bespeelbaar is, de belijning overeenkomt met de sporten die jongeren er willen beoefenen, de ondergrond klimaatadaptief is, het plein groener is en een betere akoestiek heeft en als er ontmoetingsplekken zijn met betere verlichting. Bovendien zien wij een kans om de vernieuwingen aan dit plein te zien als een gezamenlijke activiteit met alle stakeholders, waarbij mogelijk nieuwe verbindingen tussen verschillende doelgroepen gemaakt kunnen worden en betrokkenen eigenaarschap ontwikkelen.

Verblijfsplekken voor jongeren in de buitenruimte van de stad

U vraagt of jongerenplekken in de stad in de Speelruimtescan goed genoeg vertegenwoordigd zijn, zowel binnen- als buitenruimtes en om een scan van de verblijfsplekken in de binnen- en buitenruimte voor jongeren van 12 tot 18 jaar. In het voorjaar van 2022 heeft u als raad de visie op Utrechtse speelruimte '[Spelen in je eigen buurt](#)' vastgesteld. In een ideale speelbuurt zijn verschillende typen plekken te vinden: blok- en buurtplekken. Blokplekken zijn kleinere speelplekken voor de jongere doelgroepen, bedoeld voor direct omwonenden. Buurtplekken zijn grotere speelplekken in de wijk die ook een ontmoetingsfunctie hebben voor doelgroepen ouder dan 12 jaar, en de daarbij passende voorzieningen. We integreren in deze wijkspelvoorzieningen verblijfsplekken voor jong en oud.

Stand van zaken wijkspelruimtescans

De speelvisie vormt de komende jaren het kader om vanuit aan de slag te gaan. Momenteel toetsen we aan de hand van de visie het huidige aanbod voor alle doelgroepen, zoals in het [uitvoeringskader](#) te lezen is. In deze wijkspelruimtescans komen voor de buitenruimte alle doelgroepen aan bod en dus ook de jongeren. Daarmee brengen we de bestaande situatie op het gebied van sporten, spelen en bewegen in de openbare ruimte in kaart en doen we verbetervoorstellen voor de verschillende typen plekken, dus ook voor jongeren. Uiterlijk juni 2023 informeren wij u over de resultaten hiervan en van de eerste wijkspelruimtescans die dan beschikbaar zijn.

Speel-en beweegplekken en jongerenontmoetingsplekken in de openbare ruimte

Naast de netwerken van speelbuurten is er een aanvullend netwerk in de stad waar meer specifieke (sport)functies te vinden zijn. Denk hierbij aan speciale voorzieningen als een skatepark, een freerunbaan, of calisthenics. Dit netwerk is met name geschikt voor de groep van 12 jaar en ouder. Op [BuitenSpeelKaart - Speelplan - Spelen • Sporten • Bewegen](#) zijn bestaande sportplekken in kaart gebracht.

In verschillende wijken in Utrecht zijn daarnaast aparte Jongeren OntmoetingsPlekken (JOP's) te vinden, variërend van kleine bushokjes, afdakjes in het groen tot grotere buitenplekken in de buurt van buurthuizen of huiskamerprojecten. Er is geen vaststaand beleid voor het aantal JOP's. De keuze om wel of geen JOP te plaatsen is per wijk verschillend, afhankelijk van de vraag en altijd een samenwerking tussen gemeente, jongerenwerk, politie, bewoners en de jongeren zelf. Een geschikte plek vinden met voldoende draagvlak is vaak lastig. Bewoners maken zich zorgen dat ze overlast zullen ervaren als er een JOP in hun buurt komt en gaan in verweer als we proberen een JOP in hun omgeving te realiseren.

Deze specifiek ingerichte plekken laten onverlet dat jongeren welkom zijn in de stad, dat ze elkaar ook op informele plekken ontmoeten en niet gehouden zijn aan buurtgrenzen of een speciaal aangewezen plek.

Verblijfsplekken voor jongeren in de binnenruimte

Het is ook belangrijk dat er binnenruimtes zijn waar kinderen jongeren elkaar kunnen ontmoeten, sociale activiteiten kunnen ondernemen, zichzelf kunnen ontwikkelen en hun talenten kunnen ontplooiën. Deze ruimtes en de activiteiten die er worden georganiseerd, moeten laagdrempelig zijn en aansluiten bij de wensen en behoeften van de kinderen en jongeren in de wijk.

U heeft gevraagd om een scan van de verblijfsplekken in de binnen-en buitenruimte voor jongeren van 12 tot 18 jaar. Bij binnenruimtes denken wij met name aan jongerenhuiskamers, wijkcultuurhuizen en jongerencultuurhuizen. Jongeren zijn natuurlijk niet gehouden aan buurtgrenzen en maken ook gebruik van andere binnenruimtes die niet alleen bedoeld zijn voor ontmoeten. Zij doen dit bijvoorbeeld ook in bibliotheken, scholen, culturele instellingen, sportaccommodaties en scouting. Een overzicht van alle maatschappelijke organisaties is te vinden op [Voorzieningenkaart Utrecht](#). Op deze website staat het overzicht uitgesplitst naar type voorzieningen en inclusief adressen en een overzichtelijke plattegrond op zowel stedelijk als wijkniveau.

Jongerencultuurhuizen en wijkcultuurhuizen

In de bijlage staat een overzicht van jongerencultuurhuizen en wijkcultuurhuizen met specifieke activiteiten voor jongeren in Utrecht. Op basis van de doelstelling in de kadernota cultuurparticipatie 2022-2030 dat iedere Utrechter op tien minuten loopafstand toegang heeft tot een culturele voorziening werken we tot 2030 nog aan vijftien extra plekken.

Daarnaast heeft het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap eind november 2022 vanuit de hoofdlijnenbrief 'Cultuur 2022: herstel, vernieuwing en groei na corona' een incidentele specifieke uitkering Impuls Jongerencultuur van € 400.000,- incl. BTW per grote gemeente beschikbaar gesteld. Wij hebben 11 partijen in verschillende cultuurdisciplines opdracht gegeven om culturele activiteiten voor jongeren te organiseren.

Jongerenhuiskamers

In de bijlage staat een overzicht van jongerenhuiskamers en overige ruimtes die JoU gebruikt.

We werken aan structurele uitbreiding van het aantal jongerenhuiskamers. Zo wordt in Geuzenwijk exclusieve ruimte voor JoU gehuurd bij buurtcentrum COV (zelfbeheer). In Kanaleneiland Zuid is onlangs de verbouwing afgerond van het pand Marco Pololaan 8-10 waarin JoU haar intrek in het voorjaar zal nemen. In Overvecht Zuid wordt gezocht naar een locatie voor een jongerenhuiskamer. Tot op heden is deze plek nog niet gevonden. In het kader van de groei van de stad komt er een jongerenhuiskamer (nieuwbouw) in de Merwedekanaalzone.

In de [nota Leefbare stad en maatschappelijke voorzieningen \(Koers document maart 2020\)](#) is de richtlijn van één jongerenhuiskamer per wijk opgenomen. Volgens deze norm hebben we voldoende

Burgemeester en wethouders

Datum 5 april 2023
Ons kenmerk 10962858

jongerenhuiskamers, maar er kan aanleiding zijn om iets extra's te realiseren. We volgen de behoefte in nauwe samenwerking met JoU en waar nodig bezien we of we tijdelijk of voor langere tijd iets kunnen toevoegen. Wanneer de wens is om het aantal jongerenhuiskamers te vermeerderen in aandachtsgebieden, vraagt dit om meer en nieuwe structurele middelen voor de huisvestingskosten.

We zijn in gesprek met JoU om hun verdere ruimtewensen in kaart te brengen. De uitkomsten daarvan nemen we mee bij de actualisatie van de Nota Maatschappelijk initiatief onderdak (MIOD). Daarin gaan we functionaliteit van de bestaande jongerenhuiskamers en vraag en aanbod naar jongerenhuiskamers, beheerd door het jongerenwerk, per wijk verder in kaart brengen. Het proces rond actualisatie van het MIOD starten we op in 2023 en ronden we naar verwachting eind 2024 af. We werken uit hoe we het bijbehorende participatietraject gaan vormgeven waarbij we JoU en jongeren zelf in ieder geval zullen betrekken.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Utrecht,

de secretaris,

de burgemeester,

Bijlage

Jongerencultuurhuizen en wijkcultuurhuizen

De volgende jongerencultuurhuizen en wijkcultuurhuizen met specifieke activiteiten voor jongeren zijn er in Utrecht:

- BOKS Jongerencultuurhuis zet zich op de volgende locaties sterk in voor jongeren:
 - Peltlaan 172 (Kanaleneiland);
 - Scharlakendreef 3 (Overvecht);
 - Kamilleweg 2 (Leidsche Rijn, tijdelijk).
- Op dit moment zijn BOKS Jongerencultuurhuis, De Vrijstaat en Cultuur19 tijdelijk actief voor jongeren op het Berlijnplein 530. Zij doen dit vanuit de [Nadere regel Subsidie cultuurprogramma jongeren Leidsche Rijn/Vleuten-De Meern](#). Deze nadere regel is opgesteld om in aanloop naar een definitieve beslissing te ervaren wát er nodig is voor jongeren. Bij de ontwikkeling hiervan betrekken we ook de doelgroep jongeren om mee te beslissen in het eindresultaat. Dit moet leiden tot een jongerencultuurhuis-of functie in Leidsche Rijn/Vleuten-de Meern vanaf 2025. Dát deze er komt is helder, maar hoe (in stenen of niet) moet nog duidelijk worden.
- Wijkcultuurhuizen:
 - De Vrijstaat, Hof van Monaco 3 (Leidsche Rijn);
 - Het Wilde Westen, Everard Meijsterlaan 1B (West);
 - ZIMIHC theater Stefanus, Braziliëdreef 2 (Overvecht);
 - ZIMIHC theater Wittevrouwen, Bouwstraat 55 (Noordoost);
 - ZIMIHC theater Zuilen, Prinses Christinalaan 1 (Noordwest);
 - Cultuur19 (Vleuten-de Meern)

Jongerenhuiskamers

JoU gebruikt onderstaande locaties exclusief als jongerenhuiskamer:

- Jongerenhuiskamer Het Pandje, Herderplein 18-19 (West)
- Jongerenhuiskamer Zuilen, Prins Bernhardlaan 2 (Noordwest)
- Jongerenhuiskamer De Speler, Thorbeckelaan 18 (Noordwest)
- Jongerenhuiskamer Geuzenwijk (COV, zelfbeheer), Kenastraat 42a (Noordwest)
- Jongerenhuiskamer De Boog, Gambiadreef 100 (Overvecht)
- Jongerenhuiskamer Procific, Schooneggendreef 29 (Overvecht)
- Jongerenhuiskamer De Musketon, Hondsrug 17-19 (Zuid)
- Jongerenhuiskamer Hoograven, 't Goylaan 77 (Zuid)
- Jongerenhuiskamer Marco Pololaan, Marco Pololaan 10a (Zuidwest) (februari 2023 opgeleverd)
- Jongerenhuiskamer Kanaleneiland/RozenEiland, Peltlaan 172 (Zuidwest)
- Jongerenhuiskamer Strandpaviljoen (dubbelgebruik met Buurtkamer), Noordzeestraat 20 (Zuidwest)
- Jongerenhuiskamer De Leeuw, Samuel Van Houtenstraat 1 (Noordoost): deze locatie wordt gerenoveerd/verduurzaamd
- Gamebox, Griffpark (Noordoost)
- Jongerenhuiskamer Sterrenzicht, Keerkringplein 40 (Oost): deze locatie wordt gerenoveerd/verduurzaamd
- Jongerenhuiskamer Weide Wereld, Teunisbloemlaan 48 (Vleuten-De Meern)
- Jongerenhuiskamer De Schakel, Schoolstraat 11 (Vleuten-De Meern)
- Jongerenhuiskamer De Scheg, IJzervarensingel 14 (Vleuten-De Meern)
- Jongerenhuiskamer De Pijler, Bovenpolder 80 (Vleuten-De Meern)
- Jongerenhuiskamer Hoge Weide, Kamilleweg 2 (Leidsche Rijn)
- Jongerenhuiskamer Tableau, Glenn Millerpad 66 (Leidsche Rijn)
- Jongerenhuiskamer de Meern: hiervoor wordt momenteel een nieuwe locatie gezocht.

Naast bovenstaande exclusieve locaties, huurt JoU voor haar activiteiten aanvullend ruimte bij een aantal maatschappelijke organisaties, uiteenlopend van Wishing Well West (Lombok), (zelfbeheerde) buurtcentra De nieuwe Jutter (Zuidwest), Wevehuis (Noordoost), Burezina (Overvecht Zuid), De Uithoek (Noordwest) tot beheerde speeltuinen Albatros (Vleuten- de Meern) en De Balijs (Vleuten-de

Burgemeester en wethouders

Datum 5 april 2023
Ons kenmerk 10962858

Meern). Daarnaast werkt JoU samen met het zelfbeheerde Jongerencentrum Utrecht (Moskeeplein, West).